

LOS LLANUTS.

Poesía premiada en lo Certámen humorístich de la Juventut Católica de Hlayda.

LO DIA 2 DE FEBRER DE 1885.

Vull cantar, y no tinch vena;
y vull cantar als llanuts.
¿Quin deu me traurá de pena?
¿quin me rascará l'esquena,
perque canti sens embuts?
¿Quina Musa 'm serà ajuda
y m' inspirará de plé?
La que siga mes llanuda,
deslligui ma llengua muda
y 'm fassi cantar ben bè.

¡Ay quant envejo á 'n Jasson,
que va aná á conquistar llana!
Ell rodá casi mitg món,
y havent trovat lo *toison*,
va ballar una pavana.

Cinquanta guerrers forsuts
anaren á tal conquista:
aquells, sí, qu' eran llanuts,
mes guanyaren resoluts
llana de 'or, cosa may vista.

Llana santa al cristiá
li fa glatir lo seu cor:
d' escut fort ella li fa,
y ell sempre preferirá
llana que val molt mes qu' or.

Lo qui és devot de Maria,
de llana dú escapulari;
y de tal llana 's gloria,
portantla de nit y dia
com un vestit honorari.

Qui vol perfecció cristiana,
seguint de Cristo 'l consell,
al convent demana llana;
y quant d' ella s' engalana,
li treuan la del clatell.

Es Jesus velló sens preu,
com Joan ho ha anunciat,
quant va dir al poblé hebreu:
«Veus aquí al Anyell de Deu,
que del mon treu lo pecat.»

Ab llana de tal Anyell
no 'm sab greu lo ser llanut:
si tenim llana al clatell,
ella 'ns abriga la pell
y 'ns dòna bona salut.

Si 'l devot es hom' de llana,
l' impío es home de pel:
som llanuts de bona gana,
perque ab ella la gent sana
créu estar mes tova al cel.

Es llanut qui créu á ulls cluchis:
mes los despreocupats
son uns pels, que vol dir ruchs:
ells son *forts*, naltres poruchs,
y ab la po estarém salvats.

Persò Cristo digué als fiels:
Ovellas en mitg de *llops*,
ó *llanuts* en mitg de *pels*,
y que avans de entrar als cels,
rebrián d' ells forsa cops.

Diu qu' Abel, qu' era pastó
y tenia llana en gran,
fou amat de Deu per bó.
Per axó calculo jo,
que la llana fa ser san.

Té pel l' asa, la guineu,
la cabra, 'l llop, gos y gat:
persò d' ells no volgué Deu
sacrificis á cap preu,
com si 'l pel no li fos grat.

Y en lloch del asa maná
se li oferís una ovella;
de modo que 's véu ben cla,
que l'asa per Deu no fa,
siga ab pel ó siga ab sella.

Mala bestia y de mal pel,
no te'n fiis may del llop,
que per ferte perdre 'l cel
de llana 's posa 'l mantel
y aixís se t'acosta aprop.

Aquells que tant nos critican
y 'ns desprecian per llanuts
y per tot lo seu nas fican,
tot ho enredan y embulican,
no sent mes qu'uns farauts.

Sensa Deu, sensa rahó,
sols per odi á la virtut,
cridan sensa tò ni sò
y s'esbravan contra 'l bo,
donantli 'l nom de llanut.

Es llanut qui no menteix
y diu sempre veritat;
es llanut lo qui sufreix;
es llanut qui prefereix
tots los mals á un sol pecat.

Es llanut qui no renega;
es llanut lo qui va á missa;
es llanut lo qui combrega,
y 'l qui lo que trova entrega
y 'l qui creu ab fé submissa.

Es llanut lo qui dejuna
y compleix los manaments,
y aquell que no fa fortuna,
per no imitar á gent tuna,
defraudant als seus clients.

Es llanut lo qui no 's venja,
quant té rebut un agravi;
es llanut lo qui poch menja,
per no treballá l' diumenja,
y ans que danyar tanca 'l llavi.

Es llanut lo cristiá
que assisteix á romerías;
es llanut qui parla cla

contra la moral qu' hi ha
en los dramas d' aquets dias.

Al contrari: es un pelut
qui 's diu despreocupat,
qui del vici 'n fa virtut,
los negocis los fa en brut
y ama poch la veritat.

De la calumnia 's serveix,
perque sempre rastre 'n queda,
é insistint en lo mateix,
l' infamia se arrela y creix,
obrant aixís á sanch freda.

Els tenen com santa lley,
que 'l fi als medis santifica;
ells no respectan ni al rey,
y al qui no 'ls presta servey,
de llanut se 'l califica.

Els emplean la venjansa,
quant se 'ls presenta ocasió;
quant no poden, son gent mansa,
que ab la capa d' amistansa
clavan l' arma de traydó.

Els en societats secretas
contra Deu y 'l rey conspiran;
ells á forsa de pessetas,
y comprant las bayonetas,
de dalt á baix tot ho giran.

¡Fora 'ls gossus! ¡fora 'l gos!
com diu l' Escriptura Santa:
los peluts que fassin l' òs,
jo ab la llana 'm crech ditxós,
y 'l ser llanut no m' espanta.

Jo á Deu prech dias y nits,
qu' en lo dia del judici
me separi dels cabrits,
y entre 'ls llanuts escullits
á dreita 'm posi propici.

Y d' allí tots cap al cel
á véurer al Pare Etern,
ben tous y sense recel,
y aquells que hajan criat pel,
que se 'l cremin en l' infern.

Joseph Castells.

Donya Voluntat Nacional.

FAULA.

Quant en lloch de las espigas
brotavan de nostres camps
bayonetas, sabras, llansas,
regats ab un riu de sanch,
se presenta una mossota,
borda pera mes senyals,
que altanera 'l nom se dóna
de VOLUNTAT NACIONAL.
Quant tots malavan francesos,
la mossota 's va afrancesar,
peró ab tal astucia y manya,
que 'l poble 'n quedá embaucat.
Volia empaltá en l' Espanya
lo sistema lliberal,
embafantlos y enfitantlos
ab pastels de llibertat.
Per axó la bona mossota
¿sabeu quina se 'n pensá?
d' aná á trová al Gran *Tunante*
del Olimpo en son palau.
No se sab si 's va servir
d' alguna bomba de gas
ó d' una escombra de bruixa:
lo cert es qu' hi va arribar.
Truca al palau del gran Júpiter;
demana si 's pot entrar,
y li respon la portera:
No pot ser, qu' está malalt.
— ¡Ara sí que l' hem fregida!
diu la mossota, y baixa al cap:
no es cas d' anar y venir,
y l' assumpto es important.
Dígali que vé d' Espanya
la Voluntat Nacional
ab un assumpto molt grave
que li té de consultar.

Se 'n va y torna la portera,
y li diu: Ja hi pot entrar:
vaji tot dret, y allí dintre
en lo saló 'l trovará.
Entra, y trova al rey dels homes
fent grans brincos y saltant,
cargolantse y estirantse,
per tenir mal de caixal.
¡Quin gust véureli fer muecas
y que anava babejant!
fins que al últim ab gran furia
se tira sobre un sofá.
Per distréurel' de la rabia,
tenia allí al seu costat
al deu Momo, que ab sos ditxos
procurava aconsolá 'l.
Al últim veient plantada
á la donya Voluntat,
se passa la ma per la barba,
y li diu ab tó arrogant:
¡Bè! ¿qué pretens tu, mossota?
¿quins vents aquí t' han portat?
Explicat prompte, despatxa,
ara que 'l mal m' ha calmat.
— Gran senyor, en nostra Espanya
tot está desconcertat,
y 'l remey está en las mans
de vostra Gran Majestat.
Ab una constitució
que vosté 'ns vulga donar,
l' Espanya, que tant l' estima,
arribará á ser molt gran.
— ¡Mil diables se te 'n portin!...
ja 'm torna 'l mal de caixal...
No estieh per constitucions...
feuse fúma tots plegats.

— Home, sosseguis, per deu,
que pot ser li passarà.
Quant estiga mes de calma,
nos fa un borrador y en paus.
— ¿Qué te 'n sembla, estimat Momo?
tu qu' ets un deu avispat,
y has sentit la petició,
¿qué farias en tal cas?
— Jo, respon lo deu burleta,
si 'm permet sa Majestat,
li contaré un fet històrich,
y après Vosté resoldrà.
Se moca, escup, estossega,
y en lo silló repapat,
passantse la ma pel front,
comensa aixís lo seu cas.
Una vegada la Lluna,
filla de Sa Majestat,
se va presentar á sa mare
dientli tot sumicant:
Mareta, feume una cófia
guarnida de farbalans;
puig he vist en mos viatges,
qu' en Fransa es us general.
— ¿Qué sumias, filla meva?
li diu sa mare al instant:
¿cóm vols que 't fassi una cófia,
si 'l teu cap may está igual?
Si la fas quant ets al ple,
quant minvis te será gran ;

y si te la fas quant minvas,
al créixer ja no 't vindrá.
Per lo tant, déixat de cófias:
dels gabaigs no 'n fassis cas.
Y aquí, senyó, acaba 'l cuento.
— Es curt, però m' ha agradat.
Y tu, mossa presumida,
ja ho séns: toca 'l dos... ¡au!
ó sinó com á Vulcano
te tiro de dalt á baix.
Avergonyida la mossa,
y trayent foch pe'ls caixals,
per venjarse de la burla,
anava á fé un disbarat.
Mes al véure's allí sola,
se detén y diu ben alt:
Si vosté no 'ns la vol fer,
per aixó no 'ns faltarà.
Gira esquena, y ben depressa
á Espanya se 'n va tornar,
resolta á posar en obra
lo seu descabellat plan.
En efecte en lluna nova
una constitució fa,
que prompte li fou estreta
y per tal la desprecia.
Y mudantse com la Lluna
la Voluntat Nacional,
mudava constitucions
en sos creixents y menguants.

Joseph Castells.